

Motion till riksdagen 2005/06: MJ271

av **Gunilla Tjernberg och Erling Wälivaara (kd)**

Fjällnära jordbruk

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om de särskilda villkoren för jordbruket i norra Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att utöka stödet för fjällnära jordbruk till att även omfatta de kommuner som nämns i motionen.

Motivering

Jordbruket i norra Sverige bedrivs under specifika produktionsförhållanden och måste mot den bakgrunden ha särskilda regler. Samtidigt går det inte att ha samma målsättningar för jordbruket och jordbrukspolitiken i detta område som i övriga Europa.

I norra Sverige så dominerar kött- och mjölkproduktionen medan den spannmålsodling som finns sker i form av foderproduktion för kött, mjölk och fläskproducenter.

Jord och skogsbruket står för ca 10 % av den svenska bruttonationalprodukten och 9 % av den samlade sysselsättningen. I Västerbottens län står jord- och skogsbruket för ca 16,4 % av den samlade sysselsättningen. Jordbrukets utveckling i norra Sverige kännetecknas av att produktionen har minskat mer än på andra håll i landet. Även ekonomiskt så har norra Sverige haft en mer ogynnsam utveckling än övriga delar av vårt land.

Jordbruksverket har gjort en analys av utvecklingen av jordbruket i det fjällnära området och i det sammanhanget tittat på den ekonomiska utvecklingen sedan EU-inträdet och gjort en jämförelse mellan stödområdena. Särskilt påtaglig är minskningen i de mest glesa delarna av vårt land. Aktuell statistik visar på att särskilt stödområdena 1–3 haft en mer negativ utveckling än övriga Sverige. Halvtidsöversynen av LBU-programmet bekräftar också att de nordliga stödområdena inte heller kompenseras för sina merkostnader. Jordbruksproduktionen börjar nå en så låg nivå inom många områden att den är svår att över huvud taget upprätthålla.

Fel! Okänt namn på

Landsbygdens negativa utveckling kan i hög grad också kopplas ihop med att antalet arbetstillfällen inom jord- och skogsbruk har minskat. Så länge som det finns människor i vårt avlånga land så kommer vi att behöva mat som produceras i deras närhet. Det handlar också om att ta vara på de affärsmöjligheter som har sitt ursprung i jord, skog och landsbygdens miljö. Med andra ord så krävs det att det finns ett levande lantbruk som producerar något.

Samtidigt står jordbruket för många positiva värderingar och det finns en betydande utvecklingspotential, men den negativa trenden måste brytas omedelbart annars kommer det inte att gå att ta tillvara den utvecklingspotential som finns.

En särskild hänsyn måste tas till norra Sverige. Situationen i norra Sverige börjar nu bli så allvarlig att en sådan kan behövas. Jordbrukets skatter missgynnar också norra Sverige på ett särskilt sätt. Jordbruket i norra Sverige kännetecknas av små och många fält utspridda över en stor areal, vilket leder till att lantbrukaren tvingas köra långa sträckor.

Fjällnära jordbruk

Jordbruket inom de fjällnära områdena kännetecknas (som ovan berörts) av en särskilt negativ utveckling. Riksdagen gav i december 1998 regeringen i uppdrag att utforma ett särskilt stöd till jordbruket i fjällnära områden för att kompensera det sämre utfallet efter EU-inträdet i stödområde 1. Vi har i tidigare motioner framfört krav på regeringen att utforma ett särskilt stöd för fjällnära områden. Kompensationsstödet har nu utgivits till fjällnära jordbruk. Det finns dock kommuner i Väst- och Norrbotten som inte har fått tillgång till kompensationsstödet då fjällnära i detta sammanhang har definierats som kommuner med gräns mot Norge. Dorotea, som är en av de kommuner som inte fått det extra stödet, har en kommungräns som slutar någon mil från norska gränsen.

I en interpellationsdebatt med jordbruksminister Ann-Christin Nykvist (s) lovade ministern att överväga om den i samband med reformen valda avgränsningen bör justeras. Ministern menade att rent tekniskt var det inga svårigheter att göra en sådan förändring. Trots detta har inget hänt gällande gränsdragningen.

Den definition som regeringen i just detta sammanhang valt för fjällnära jordbruk slår hårt mot bönder i de fjällnära kommuner som regeringen valt att inte ta med i reformen. Det fyrkantiga system som idag byggts upp gällande det fjällnära jordbruket slår hårt mot de drabbade jordbrukarna i de kommuner som lämnats utanför.

Vi menar därför att regeringen måste utöka det fjällnära stödet till att även innefatta Dorotea kommun som idag bedriver fjällnära jordbruk men som inte gränsar till Norge.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 29 september 2005

Gunilla Tjernberg (kd)

Erling Wälivaara (kd)